

Technovations of Electrical Engineering in Green Energy System

Research Article

(2024) 3(1):1-16

A New Dynamic Equivalent Model for Microgrids Including Distributed Generation Units and Static Compensators

Behrooz Zaker¹, Assistant Professor

¹ School of Electrical and Computer Engineering, Shiraz University, Shiraz, Fars, Iran

Abstract:

Due to the expansion and increasing penetration level of distributed generation units which are usually inertialess or low inertia, new challenges have arisen in power system studies. Thus, in power system studies, microgrids which may have numerous distributed generation units should be modelled and simulated that is very time consuming and complex. Therefore, dynamic equivalencing of microgrids in order to reduce computation burden and complexity is inevitable. In this paper, a new method for dynamic equivalencing of microgrids that includes inverter-based generation units and DSTATCOMs is proposed. The proposed equivalent model is a physical one which includes components such as equivalent converter, controller, resistance, reactance and equivalent load. Using the measurement data at the point of common coupling and utilizing optimization procedure, the parameters of the equivalent model will be identified. The proposed method is applied to IEEE 33-bus test system to show its accuracy and effectiveness.

Keywords: Distributed generation, Dynamic equivalencing, Microgrid, Reactive static compensator.

Received: 30 July 2023 Revised: 29 September 2023 Accepted: 22 October 2023 Corresponding Author: Dr. Behrooz Zaker, b.zaker@shirazu.ac.ir DOI: http://dx.doi.org/10.30486/teeges.2023.1997093.1095

رائه یک مدار معادل دینامیکی جدید برای ریزشبکه-ها شامل منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستای توان راکتی

ارائه یک مدار معادل دینامیکی جدید برای ریزشبکهها شامل منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستای توان راکتیو

بهروز ذاکر ^۱، *استادیار*

' دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر، دانشگاه شیراز، شیراز، فارس، ایران

چکیده: با توجه به گسترش و افزایش ضریب نفوذ روزافزون منابع تولید پراکنده که اغلب بدون اینرسی یا با اینرسی پایین هستند، چالشهای جدیدی در مطالعات سیستم قدرت به وجود آمده است. از این رو، در مطالعات سیستمهای قدرت باید ریزشبکههای متعددی که تعداد بالایی منابع تولید پراکنده در دل خود دارند مدلسازی و شبیهسازی شوند که بار محاسباتی بسیار زیادی را به نرمافزارها تحمیل می کند. لذا، بحث معادلسازی دینامیکی ریزشبکهها بهمنظور کاهش بار محاسباتی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. در این مقاله، روش جدیدی بهمنظور معادلسازی دینامیکی ریزشبکهها بهمنظور کاهش بار محاسباتی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. در این معادل پیشنهادی برخلاف مطالعات پیشین، یک مدل صرفاً ریاضی نبوده و شامل عناصر فیزیکی از جمله، مبدل معادل، کنترل کنندههای معادل مقاومت، راکتانس و بار معادل است. با استفاده از دادههای اندازه گیری در محل اتصال ریزشبکه به شبکه بالادست و استفاده از یک فرایند بهینهسازی، پارامترهای مدار معادل شناسایی خواهند شد. روش موردنظر به شبکه تست ۳۳ شینه IEEE اعمال شده و با ستفاده از شبیهسازیهای محتلف، محت و دقت روش پیشنهادی ارزیابی خواهد شد.

واژه های کلیدی: تولید پراکنده، جبرانساز ایستای توان راکتیو، ریزشبکه، معادلسازی دینامیکی.

تاریخ ارسال مقاله: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ تاریخ بازنگری مقاله: ۱۴۰۲/۰۷/۰۷ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۷/۳۰ نویسندهی مسئول: دکتر بهروز ذاکر، b.zaker@shirazu.ac.ir DOI: http://dx.doi.org/10.30486/teeges.2023.1997093.1095

۱- مقدمه

در شبکههای قدرت فعلی، مسائل مربوط به کیفیت توان و قابلیت اطمینان دو مورد از نگرانی ها و چالش های اصلی هستند. در دهههای اخیر، بهمنظور بهبود این موارد، استفاده از منابع تولید پراکنده در شبکههای برق رشد چشمگیری داشته است. در نتیجه، شاهد تغییر شکل شبکههای توزیع سنتی (غیرفعال) به شبکههای توزیع فعال و ریزشبکهها بودهایم. ریزشبکهها در کنار مزایای متعددی که دارند، انکات منفی و نگران کننده ای نیز دارند که باید مورد بررسی قرار گیرد. مباحث مربوط به کنترل ولتاژ و فرکانس در حالت عملکرد جزیرهای، حفظ شاخصهای کیفیت توان در حد استاندارد، مدیریت و تسهیم توان بین منابع مختلف و همچنین اثرات متقابل دینامیکی بین موظ شاخصهای کیفیت توان در حد استاندارد، مدیریت و تسهیم توان بین منابع مختلف و همچنین اثرات متقابل دینامیکی بین ریز شبکهها و شبکه ها هستند [1]. با افزایش ضریب نفوذ منابع تولید پراکنده بدون اینرسی یا با اینرسی کم، اثرات متقابل دینامیکی بین بدون اینرسی یا با اینرسی کم، اثرات متقابل دینامیکی بین موز اینر شبکهها و شبکه قدرت بالادست بسیار حائز معیاب کنید پراکنده موری ریز شبکهها و شبکه قدرت بالادست بسیار حائز همیت خواهد بود. لذا، ضروری بیت توان یو تسهیم توان بین منابع مختلف و همچنین اثرات متقابل دینامیکی بین بدون اینرسی یا با اینرسی کم، اثرات متقابل دینامیکی بین ریز شبکهها هستند [1]. با افزایش ضریب نفوذ منابع تولید پراکنده است تا مطالعات سیستم قدرت در حالتی که تعداد زیادی ریز شبکهها و شبکه قدرت بالادست بسیار حائز اهمیت خواهد بود. لذا، ضروری نسبت A/X در شبکههای توزیع باعث میشود که این شبکهها افت ولتاژ قابل ملاحظهای داشته باشند. علاوه بر این، سیستمهای توزیع نیستم های توزیع میست مهاد در این فیز دارای فیدرهای شعاهی هدین در در تسیمها افت ولتاژ قابل ملاحظهای داشته باشند. علاوه بر این، سیستمهای توزیع معوان ولتاژ ولتاژ و تفاضی باز در یز شبکهها از ترهیزات همود از مورد این میوری شرای و موزان و همین ناهماهنگی بار می شود که این شبکهها افت ولتاژ قابل ملاحظهای داشته باشند. علاوه بر این، سیستمهای توزیع معوان ول ولتاژ و تلفات و همچنین ناهماهنگی بار می شود که این شرایک ریز شبکهها از تجهیزات جدیی از ممای دور تره می مود و این میور و این می مول و ایز می می می مود و ای این شریک و متعاقباً یور می این ولی ولیزه ولی ولی ولیز می می مان ولی ولی اولیز ولی مو

به دلیل حضور تعداد زیادی منابع تولید پراکنده مختلف و ادوات FACTS به همراه کنترل کنندههای بعضاً پیچیده، انجام مطالعات روی این سیستمها بار محاسباتی بسیار زیاد خواهد داشت. در نتیجه، بهترین راه حل استفاده از مدلهای معادل ساده شده و کاهش مرتبه یافته است [۳]. مبحث معادلسازی دینامیکی در سیستمهای قدرت را میتوان به سه بخش اصلی تقسیم کرد. در دسته اول، معادلسازی با فرض در اختیار بودن پارامترهای اجزاء سیستم انجام میشود. روشهایی از قبیل تحلیل مودال [۴] و همنوایی (Coherency) [۵] از مواردی هستند که در این دسته قرار می گیرند. همچنین در [۶]، از روش تقریب Hankle برای معادلسازی شبکههای توزیع فعال استفاده شده است. روشهای دسته اول رویکرد جعبه-سفید نامیده میشوند. روشهای اشاره شده در بالا همیشه قابلیت پیادهسازی عملی ندارند زیرا در واقعیت، همیشه پارامترهای موردنظر سیستم در اختیار نیست یا اگر هم در اختیار باشند ممکن است مقدار آنها قابل اعتماد نباشد [۷]. لذا، بهمنظور رفع این مشکل دو رویکرد دیگر از روش های معادلسازی ارائه شده است؛ جعبه-خاکستری و جعبه-سیاه. در روش جعبه-سیاه، بدون در نظر گرفتن این مورد که ماهیت فیزیکی سیستم تحت مطالعه چیست، صرفاً سعی می شود با استفاده از یک مدل ریاضی، ورودیها و خروجیهای سیستم را بر هم منطبق کرد. در [۸، ۹]، معادلسازی جعبه-سیاه یک ریزشبکه با روش Prony معرفی شده است. در این زمینه، روشهای مبتنی بر شبکههای عصبی مصنوعی نیز کاربرد زیادی دارند [۱۲-۱۰]. در تمامی تحقيقات ذكر شده، سيگنالهاي ولتاژ، جريان، توان اكتيو و راكتيو در يك نقطه خاص از شبكه (مثلاً نقطه اتصال مشترك^۲) و در يك نقطه کاری معین ضبط میشوند و هدف این است تا یک مدل ریاضی دقیق به دست آید تا رفتار شبکه تحت مطالعه را تقلید کند. لذا، پارامترهایی که برای این مدلهای ریاضی تخمین زده میشوند دیگر مفهوم فیزیکی مشخصی (از قبیل راکتانس، ثابت زمانی، اینرسی و ...) ندارند. روشهای جعبه-خاکستری در واقع ترکیب دو رویکرد جعبه-سفید و جعبه-سیاه هستند [۱۵–۱۳]. به عنوان نمونه، در [۱۶]، نویسندگان یک روش برای معادلسازی دینامیکی ریزشبکه شامل منابع پیل سوختی با استفاده از الگوریتم ژنتیک پیشنهاد دادهاند. در [۱۷]، نویسندگان با استفاده یک رویکرد جعبه-خاکستری و دادههای اندازه گیری، مدار معادلی برای یک ریزشبکه که شامل منابع تولید پراکنده مبتنی بر ژنراتور سنکرون هستند ارائه دادهاند. البته در این مقاله صرفاً مطالعات سیگنال کوچک بررسی شده است.

با توجه به موارد ذکر شده در بالا، در این مقاله یک مدار معادل دینامیکی برای یک ریزشبکه متصل به شبکه بالادست ارائه شده است. ریزشبکه موردنظر شامل منابع تولید پراکنده مبتنی بر اینورتر و جبرانساز ایستای توان راکتیو^۳ است. مدل معادل پیشنهادی به صورت مدار الکتریکی بوده که شامل منبع تولید پراکنده معادل، عنصر FACTS معادل، بار معادل و امپدانس معادل است. لذا، نواقص مربوط به مطالعات پیشین که اغلب مدارمعادل صرفاً ریاضی را پیشنهاد داده بودند ندارد و با انجام شبیهسازیهای مختلف نشان داده خواهد شد که مدار معادل پیشنهادی در نقاط کار مختلف و در مواجهه با اغتشاشات متفاوت معتبر خواهد بود. به منظور تخمین پارامترهای

مدارمعادل پیشنهادی از الگوریتم ژنتیک استفاده شده است. در نتیجه میتوان گفت که رویکرد معادلسازی در این مقاله به صورت جعبه-خاکستری خواهد بود. نوآوریهای این مطالعه به شرح زیر است:

- ارائه یک مدار معادل برای ریزشبکهای که همزمان شامل منابع تولید پراکنده و جبران ساز ایستای توان راکتیو است.
- ارائه یک مدار معادل یکپارچه که منابع تولید پراکنده و عناصر FACTS را همزمان مدل می کند. این مدارمعادل شامل عناصر فیزیکی از جمله، مبدل معادل، کنترل کننده های معادل، مقاومت، راکتانس و بار معادل است. در مطالعات پیشین، مدارات معادل غالباً یک مدل صرفاً ریاضی بودهاند.
- با توجه به مورد دوم، مدار معادل پیشنهادی برای نقاط کاری مختلف و رخدادهایی از جمله تغییر مرجعهای توان و خطاهای
 اتصال کوتاه معتبر خواهد بود.

ادامه مقاله با عناوین زیر اراده خواهد شد: در بخش دوم مدلسازی اجزاء ریزشبکه بیان خواهد شد. در بخش سوم مدار معادل پیشنهادی و فرایند معادلسازی توضیح داده میشود. در بخش چهارم نتایج شبیهسازی و بحث در مورد نتایج ارائه میشود و بخش آخر نیز به جمعبندی و نتیجه گیری میپردازد.

۲- مدلسازی اجزاء ریزشبکه

۱-۲- مدلسازی منابع تولید پراکنده اینورتری

همان طور که در بخش مقدمه ذکر شد، هدف این مقاله معادل سازی دینامیکی ریزشبکهی متصل به شبکه است. لذا، کلیه مبدل های مربوط به منابع تولید پراکنده به صورت PQ کنترل می شوند. از دو حلقه کنترل توان و کنترل جریان برای این منظور استفاده شده است. مطابق شکل (۱)، کنترل کننده اول با مقایسه سیگنال مرجع توان (اکتیو/راکتیو) با مقادیر اندازه گیری شده، مرجع جریان را می سازد و سپس کنترل کننده جریان، جریان خروجی مبدل را بر اساس این مرجع تنظیم می کند. درنهایت بر اساس خروجی کنترل کننده های جریان، سیگنال مدولاسیون به منظور کلیدزنی مبدل تولید می شود.

شکل (۱): حلقههای کنترل توان منابع تولید پراکنده اینورتری

۲-۲- مدلسازی جبرانسازیهای ایستای توان راکتیو

جبرانساز ایستا بهعنوان یک عنصر موازی که به یک مبدل منبع ولتاژ^۴ متصل است به طور فزایندهای در مباحث کیفیت توان به کار میرود. در شرایط اضافهبار و افت ولتاژ، ولتاژ باسی که جبرانساز به آن متصل است با تزریق جریان تنظیمی به سیستم میتواند تنظیم شود [۱۸]. این عنصر علاوه بر تزریق توان راکتیو به شبکه، در شرایط اضافه ولتاژ قابلیت جذب توان راکتیو بهمنظور تثبیت ولتاژ را نیز دارد. در واقع جبرانساز ایستا یک مبدل منبع ولتاژی با کلیدزنی سهفاز با مدولاسیون عرض پالس^۵ است که شامل یک لینک DC خازنی یا یک منبع انرژی DC است. این عنصر معمولاً بهوسیله ترانسفورماتور کوپلینگ به شبکه توزیع متصل میشود [۱۹]. یک می گیرند. شکل (۲) یک باس را در شبکه توزیع نشان می دهد که جبران ساز ایستا به آن متصل شده است. همچنین در شکل (۳)، حلقههای کنترلی جبران ساز ایستا نمایش داده شده است. به طور مشخص چون این تجهیز در کنترل ولتاژ و توان راکتیو مشارکت دارد، مقدار مرجع توان اکتیو صفر لحاظ می شود. در حلقه کنترل ولتاژ ابتدا ولتاژ باس جبران ساز با مقدار مرجع مقایسه شده، سپس با توجه به اختلاف این دو مقدار مرجع توان راکتیو ساخته می شود. در مرحله بعد توان راکتیو خروجی مبدل جبران ساز ایستا با این مرجع مقایسه شده، سپس با توجه شده و در نهایت ضریب مدولاسیون *m*₄ ساخته خواهد شد.

شکل (۲): نمونه یک DSTATCOM متصل به باس i ام

شکل (۳): حلقههای کنترل توان و ولتاژ DSTATCOM

۳- مدارمعادل پیشنهادی و فرایند معادلسازی

همانطور که در بخش قبل ذکر شد، در این مطالعه ریزشبکه تحت مطالعه به صورت متصل به شبکه در نظر گرفته می شود. این ریزشبکه شامل تعدادی منابع تولید پراکنده اینورتری، جبرانساز ایستای توان راکتیو، بار و خط خواهد بود. مدار معادل پیشنهادی برای چنین ریزشبکهای در شکل (۴) نمایش داده شده است. سه عنصر معادل در این مدار معادل قرار دارند که روی هم رفته رفتاری معادل با ریز شبکه اصلی را ارائه خواهند داد.

بهروز ذاكر

فناوریهای نوین مهندسی برق در سیستم انرژی سبز، سال سوم، شماره ۱، بهار ۱۴۰۳

شکل (۴): مدارمعادل پیشنهادی

۱- مبدل منبع ولتاژی معادل (VSC_{eq}):

این مبدل به عنوان عنصری معادل برای منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستا استفاده می شود. با توجه به شکلهای (۱) و (۳)، منابع تولید پراکنده به صورت PQ کنترل میشوند و ورودی حلقههای کنترلی آنها مراجع توان اکتیو و راکتیو خواهد بود. اما جبرانسازهای ایستا فقط در تولید توان راکتیو مشارکت دارند. لذا، حلقههای کنترلی این مبدل معادل به گونهای طراحی میشود که در حلقه كنترل توان راكتيو هم اثر جبرانسازهاي ايستا (كنترل ولتاژ تا سقف ظرفيتي آنها) و هم اثر منابع توليد پراكنده (توليد توان راکتیو به اندازه مرجع ورودی) دیده شود. حلقههای کنترلی پیشنهادی برای این منظور در شکل (۵) نمایش داده شده است.

این حلقهها از ۴ قسمت C،B،A و D تشکیل شده است. قسمت A معادل حلقه کنترل توان اکتیو منابع تولید پراکنده خواهد بود. P_{VSC_eq} از خروجی مبدل معادل شکل (۴) اندازه گیری خواهد شد و سیگنال مرجع توان از رابطه زیر محاسبه می شود:

$$P_{ref_eq} = \sum_{i=1}^{N_{VSC}} P_{ref_i} \tag{1}$$

قسمت B و C روی هم معادل حلقه کنترل توان راکتیو منابع تولید پراکنده خواهند بود.

جدول (۱): واژه نامه

توضيح	نماد
توان خروجی اکتیو و راکتیو منبع تولید پراکنده اینورتری	P_{vsc}, Q_{vsc}
مرجع توان اکتیو و راکتیو منبع تولید پراکنده اینورتری	P_{ref}, Q_{ref}
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده توان اکتیو منبع تولید پراکنده اینورتری	K_p, T_p
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده جریان محور d منبع تولید پراکنده اینورتری	K_{pc}, T_{pc}
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده توان راکتیو منبع تولید پراکنده اینورتری	K_q, T_q
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده جریان محور q منبع تولید پراکنده اینورتری	K_{qc}, T_{qc}
جریان محور d و q خروجی منبع تولید پراکنده اینورتری	i_d, i_q
مرجع جریان محور d و q منبع تولید پراکنده اینورتری	i_{d_ref},i_{q_ref}
ضرایب مدولاسیون محور d و q منبع تولید پراکنده اینورتری	m_d, m_q
توان خروجي اكتيو و راكتيو جبرانساز ايستا	P_{DS}, Q_{DS}
مرجع توان راکتیو جبرانساز ایستا	$Q_{\it ref_DS}$
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده توان اکتیو جبرانساز ایستا	K_{p_DS}, T_{p_DS}
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده جریان محور d جبرانساز ایستا	K_{pc_DS}, T_{pc_DS}
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده توان راکتیو جبرانساز ایستا	K_{q_DS}, T_{q_DS}
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده جریان محور q جبرانساز ایستا	K_{qc_DS}, T_{qc_DS}
ضریب تناسبی و ثابت زمانی انتگرالگیر کنترلکننده ولتاژ جبرانساز ایستا	K_{v_DS}, T_{v_DS}
جریان محور d و q خروجی جبرانساز ایستا	i_{d_DS}, i_{q_DS}
مرجع جریان محور d و q جبرانساز ایستا	$i_{d_ref_DS}, i_{q_ref_DS}$
ضرایب مدولاسیون محور d و q جبرانساز ایستا	m_{d_DS}, m_{q_DS}
ظرفیت نامی هر منبع تولید پراکنده و جبرانساز ایستا	S_{VSC}, S_{DS}
تعداد منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستا	N_{VSC}, N_{DS}
توانهای اکتیو و راکتیو تبادلی ریزشبکه اصلی با شبکه بالادست	P_{ex_DMG}, Q_{ex_DMG}
تعداد نمونههای موجود در هر بردار	N

از خروجی مبدل معادل شکل (۴) اندازه گیری خواهد شد و سیگنال مرجع توان از رابطه زیر محاسبه می شود: $Q_{VSC_{-eq}}$

$$Q_{ref_eq} = \sum_{i=1}^{N_{VSC}} Q_{ref_i} \tag{7}$$

قسمت D و C روی هم معادل حلقه کنترل ولتاژ جبرانسازهای ایستا خواهند بود. ولتاژ مرجع برابر با 1 pu خواهد بود. در واقع در این مدار معادل یک مبدل داریم که بخشی از توان راکتیو تولیدی آن معادل منابع تولید پراکنده و بخش دیگر آن معادل توان جبرانسازهای ایستا در ریزشبکه اصلی است. لذا ظرفیت این مبدل معادل باید به صورت زیر در شبیهسازیها لحاظ گردد:

$$S_{VSCeq} = \sum_{i=1}^{N_{VSC}} S_{VSC_i} + \sum_{i=1}^{N_{DS}} S_{DS_i}$$
(7)

:($R_{eq}+jX_{eq}$) امپدانس معادل (-۲

این امپدانس معادل جایگزین کلیه امپدانسهای مقاومتی-سلفی موجود در فیدرهای ریزشبکه اصلی خواهد بود.

۳- بار معادل (P_{eq}+jQ_{eq}): این بار معادل جایگزین کلیه بارهای موجود در ریزشبکه اصلی خواهد بود. لازم به ذکر است که در این مطالعه کلیه بارها به صورت توان ثابت در نظر گرفته شدهاند. با توجه به مدار معادل شکل (۴)، فرایند معادلسازی طبق مراحل زیر انجام خواهد شد:

مرحله اول: ریزشبکه اصلی (Detailed MG) به صورت متصل به شبکه بالادست در نرمافزار DIgSILENT پیادهسازی می شود. به ازای یک نقطه کار مشخص، توان های تبادلی این ریز شبکه با شبکه بالادست (Pex_DMG_0 و Qex_DMG_0) و همچنین توان های تولیدی منابع تولید پراکنده و جبران ساز های ایستا (Qvsc ، Pvsc و QD) در مرکز کنترل ریز شبکه ضبط خواهند شد.

شکل (۵): حلقههای کنترلی پیشنهادی برای مبدل معادل

رائه يک مدار معادل ديناميکي جديد براي ريزشبکه-ها شامل منابع توليد پراکنده و جبرانسازهاي ايستاي توان راکتي

علامت مثبت برای توانهای تبادلی نشاندهنده تزریق توان به شبکه بالادست و مقادیر منفی نشاندهنده جذب توان از شبکه بالادست خواهد بود. با استفاده از این مقادیر و رابطه زیر، تخمین اولیهای از کل بار موجود در ریزشبکه به دست میآوریم:

$$P_{eq0} = \sum_{i=1}^{N_{VSC}} P_{VSC_i} - P_{ex_DMG_0}$$

$$Q_{eq0} = \sum_{i=1}^{N_{VSC}} Q_{VSC_i} + \sum_{i=1}^{N_{DS}} Q_{DS_i} - Q_{ex_DMG_0}$$
(F)

مرحله دوم: از طریق مرکز کنترل ریزشبکه اصلی، فرمانهایی در زمانهای دلخواه به مراجع توان اکتیو و راکتیو منابع تولید پراکنده اعمال میشود. در اثر این تغییرات چون نقطه کار ریزشبکه تغییر میکند، جبرانسازهای ایستا پاسخهای لازم را به صورت خودکار خواهند داد؛ لذا نیازی به اعمال تغییر در مرجع جبرانسازهای ایستا نخواهد بود. در اثر اعمال این تغییرات، سیگنالهای توانهای تبادلی خواهند داد؛ لذا نیازی به اعمال تغییر در مرجع جبرانسازهای ایستا نخواهد بود. در اثر اعمال این تغییرات، سیگنالهای توانهای تبادلی ریزشبکه با شبکه بالادست (*Pex_DMG* و *Qex_DMG*) ضبط خواهند شد و به عنوان سیگنال معیار در مرحله بعدی استفاده خواهند شد. همچنین بهمنظور تطابق بیشتر با شرایط عملی و واقعی، به سیگنالهای معیار در مرحله بعدی استفاده خواهند شد. سیگنال معیار در مرحله بعدی استفاده خواهند شد و به عنوان سیگنال معیار در مرحله بعدی استفاده خواهند شد. همچنین به منظور تطابق بیشتر با شرایط عملی و واقعی، به سیگنالهای معیار، نویز گوسی سفید نیز اضافه میشود و در مراحل بعد از سیگنال آلوده به نویز استفاده خواهد شد.

مرحله سوم: مدل معادل ریزشبکه مطابق شکل (۴) و با استفاده از حلقههای کنترلی شکل (۵)، نرمافزار DIgSILENT پیادهسازی میشود. معادل فرمانهایی که در مرحله دوم به مراجع توان اکتیو و راکتیو منابع تولید پراکنده ریز شبکه اصلی اعمال شده بود، در این مرحله به مبدل معادل اعمال میشود. در اثر اعمال این تغییرات، سیگنالهای توانهای تبادلی ریزشبکه معادل با شبکه بالادست (Pex) (Qex) ضبط خواهند شد و به عنوان سیگنال مقایسه استفاده خواهند شد.

هدف اصلی این معادلسازی این است که سیگنالهای مقایسه در این مرحله رفتاری کاملاً منطبق بر سیگنالهای معیار در مرحله دوم داشته باشند. لذا، باید پارامترهای مدار معادل به گونهای تخمین زده شوند که این اتفاق رخ دهد. پارامترهایی که در مدار معادل باید تخمین زده شوند به شرح زیر خواهند بود:

- ضرایب تناسبی و ثابت زمانیهای انتگرال گیر کنترل کنندههای شکل (۵) (۱۰ پارامتر)
 - امپدانس معادل شکل (۴) R_{eq}+jX_{eq} (۲ پارامتر)
 - بار معادل شکل (۴) Peq+jQeq (۲ پارامتر)

نکته حائز اهمیت در فرایند تخمین پارامتر مربوط به بار معادل است. همان طور که در مرحله ۱ ذکر شد با استفاده از دادههای نقطه کار، یک تخمین اولیه از بار معادل مطابق با رابطه (۴) به دست آمده است. اما باید دقت شود که چون این تخمین اولیه برابر با اختلاف توان تولیدی داخل ریز شبکه و توان تبادلی با شبکه بالادست است، لذا مقدار آن هم شامل بارهای موجود در ریزشبکه و هم تلفات خطوط می باشد. در مدار معادل پیشنهادی ما یک امپدانس معادل خطوط هم داریم و تلفات معادل سازی خواهد شد، پس باید به طریقی سهم تلفات خطوط را از رابطه (۴) کم کنیم. برای این منظور در این مقاله پیشنهاد شده است که دو ضریب اصلاحی n_p و P_{eq} مقدارشان بین ۰ تا ۱ می تواند باشد مطابق رابطه زیر اعمال شوند. در نهایت بجای تخمین مستقیم P_{eq} و P_{eq} به تخمین این دو ضریب می پردازیم.

$$P_{eq} = n_p \times P_{eq0}$$

$$Q_{eq} = n_q \times Q_{eq0}$$
(Δ)

مرحله چهارم: با استفاده الگوریتم ژنتیک و تابع هدف رابطه (۶)، ۱۴ پارامتر ذکر شده در مرحله قبل تخمین زده می شوند.

$$O.F.: \min\left\{\sqrt{\sum_{i=1}^{N} \left(P_{ex_{-}DMG_{-}i} - P_{ex_{-}i}\right)^{2}} + \sqrt{\sum_{i=1}^{N} \left(Q_{ex_{-}DMG_{-}i} - Q_{ex_{-}i}\right)^{2}}\right\}$$
(\$

در رابطه (۶)، اندیس i نشان دهنده نمونه i ام از بردار مربوطه است.

٤- نتایج شبیهسازی

سیستم انتقال مورد استفاده در این مطالعه که به عنوان شبکه بالادست استفاده می شود شبکه ۹ باس IEEE است که اطلاعات آن در [۲۰] موجود است. برای ریزشبکه اصلی تحت مطالعه از شبکه ۳۳ باس IEEE با ولتاژ ۱۲.۶۶ کیلو ولت استفاده شده است. در شبیه-سازی ها این شبکه توزیع به باس شماره ۵ از شبکه انتقال ۹ باس و از طریق یک ترانس ۲۳۰/۱۲.۶۶ کیلو ولت متصل شده است. شبکه ۳۳ باس در شرایط عادی باری معادل ۳/۷۱۵ مگا وات و ۲/۳ مگا ولت آمپر راکتیو از شبکه بالادست می کشد. به منظور تشکیل ریزشبکه تحت مطالعه، سه عدد منبع تولید پراکنده در باس های ۱۳، ۲۲ و ۲۵ و دو عدد جبران ساز ایستا در باس های ۱۸ و ۳۳ مطابق شکل (۶) به شبکه ۳۳ باس اضافه شده است. مشخصات منابع تولید پراکنده و جبران سازها در جدول (۲) آورده شده است.

بهمنظور جمعآوری داده برای انجام فرایند معادلسازی و تخمین پارامتر، نقطه کار زیر تحت عنوان آزمایش ۱ برای ریزشبکه اصلی در نظر گرفته شده است:

- مرجع توان اکتیو و راکتیو به ترتیب ۵/۰ و صفر پریونیت برای منابع تولید پراکنده
 - مرجع ولتاژ ۱ پريونيت برای جبرانساز ايستا

در این نقطه کار، در ثانیه ۱۰ مرجع توان اکتیو منابع تولید پراکنده از ۲/۵+ به ۲/۸+ پریونیت تغییر می کند و در ثانیه ۱۵، مرجع توان راکتیو آنها از صفر به ۲/۲+ تغییر می کند. در شکل (۲) پاسخ خروجی توان اکتیو و راکتیو تولیدی منابع تولید پراکنده به این تغییرات نمایش داده شده است. همچنین در شکل (۲) پاسخ توان راکتیو دو جبرانساز ایستای موجود در ریزشبکه نیز نمایش داده است. در لحظات اول شبیهسازی حلقه کنترل ولتاژ عمل کرده و جبرانسازها با تزریق توان راکتیو سعی در تثبیت ولتاژ داشتهاند و پس از آن که توان راکتیو تولیدیشان به ۱ پریونیت رسیده است در همان مقدار (ظرفیت نامی) ثابت ماندهاند.

شکل (۶): ریزشبکه اصلی مبتنی بر شبکه ۳۳ باس IEEE

در این آزمایش، سیگنالهای توان اکتیو و راکتیو تبادلی ریزشبکه اصلی با شبکه بالادست تحت عنوان Pex_DMG و Qex_DMG می میشوند. سپس مدار معادل شکل (۴) در نرمافزار پیاده سازی میشود. طبق رابطه (۳) و اطلاعات جدول (۲)، ظرفیت نامی مبدل معادل برابر با ۸۶/۰ مگا ولت آمپر در نظر گرفته میشود. بر اساس آزمایش ۱، متناظر با ریزشبکه اصلی و در زمانهای مشابه، تغییرات نقطه کار به این مبدل نیز اعمال خواهد شد و با به کارگیری الگوریتم بهینه سازی ژنتیک و تابع هدف (۶) فرایند تخمین پارامتر انجام میشود. نایج تخمین پارامتر در جدول (۳) آورده شده است. با استفاده از پارامترهای به دست آمده، مدار معادل شکل (۴) شبیه سازی شده است و نتایج تخمین پارامتر در جدول (۳) آورده شده است. با استفاده از پارامترهای به دست آمده، مدار معادل شکل (۴) شبیه سازی شده است (۸) نمایش داده شده است. لازم به ذکر است که همان طور که در بخش ۳ ذکر شده بود، سیگنالهای مربوط به ریزشبکه اصلی همراه با نویز هستند تا شبیه سازی به واقعیت نزدیک تر باشد. همان طور که دیده میشود، مدار معادل پیشنهادی به خوبی رفتار ریزشبکه اصلی را تقلید کرده است و دقت بسیار بالایی دارد. به منظور بررسی عددی دقت محاسبات از شاخص RMS² مطابق با ریزشبکه اصلی شده است و نتایج آن در جدول (۴) آورده شده است. همان طور که دیده میشود، مدار معادل پیشنهادی به خوبی رفتار ریزشبکه اصلی مرا تقلید کرده است و دقت بسیار بالایی دارد. به منظور بررسی عددی دقت محاسبات از شاخص RMS² مطابق با رابطه زیر استفاده

جدول (۲): مشخصات منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستا

	S	$K_p/$	$T_p/$	Kpc/	T _{pc} /	$K_q/$	$T_q/$	Kqc/	T _{qc} /	Kv	T_{ν}
	(MVA)	K_{p_DS}	T_{p_DS}	Kpc_DS	T _{pc_DS}	K_{q_DS}	T_{q_DS}	Kqc_DS	T _{qc_DS}		
VSC1	0.06	1.20	0.05	0.20	0.01	1.20	0.05	0.20	0.01	-	-
VSC2	0.08	0.45	0.20	0.35	0.02	0.45	0.20	0.35	0.02	-	-
VSC3	0.12	0.60	0.10	0.50	0.03	0.60	0.10	0.50	0.03	-	-
DS1	0.30	0.40	0.20	0.30	0.02	0.40	0.20	0.30	0.02	0.30	0.10
DS2	0.30	0.80	0.05	0.25	0.15	0.80	0.05	0.25	0.15	0.45	0.2

شکل (۷): پاسخ خروجی منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستا در آزمایش ۱

پارامتر	مقدار	پارامتر	مقدار
K_{p_eq}	0.602 (pu)	T_{qc_eq}	0.062 (s)
T_{p_eq}	0.198 (s)	K_{v_eq}	0.351 (pu)
K_{pc_eq}	0.293 (pu)	T_{v_eq}	0.054 (s)
T_{pc_eq}	0.047 (s)	R_{eq}	1.464 (Ω)
K_{q_eq}	0.583 (pu)	X_{eq}	1.083 (Ω)
T_{q_eq}	0.482 (s)	n_p	0.953
K_{qc_eq}	0.300 (pu)	n_q	0.958

جدول (۳): پارامترهای تخمین زده شده برای مدار معادل پیشنهادی

(Y)

أارائه يك مدار معادل ديناميكى جديد براى ريزشبكه-ها شامل منابع توليد پراكنده و جبرانسازهاى ايستاى توان راكتيو

شکل (۸) :مقایسه توانهای تبادلی ریزشبکه اصلی و مدار معادل پیشنهادی در آزمایش ۱

بهمنظور صحتسنجی مدار معادل به دست آمده سه آزمایش دیگر نیز انجام شده است. در این آزمایشها از پارامترهای به دست آمده توسط آزمایش ۱ استفاده شده است اما شرایط نقطه کار و رخدادهای جدیدی مورد بررسی قرار گرفتهاند تا ثبات مدل به دست آمده مورد ارزیابی قرار گیرد. همچنین علاوه بر آزمایشهای تغییر نقطه کار، در آزمایش ۴، خطای اتصال کوتاه نیز مورد بررسی قرار گرفته است تا نشان داده شود مدار معادل پیشنهادی در برابر اغتشاشات با دامنه بزرگ نیز دقت بالایی از خود نشان میدهد. یکی از مزایی اصلی مدار معادل پیشنهادی در مقایسه با مدلهای معادل صرفاً ریاضی که در مطالعات قبلی انجام شده بود این است که برای هرگونه اغتشاش با هر دامنهای دقت بالایی دارد. اطلاعات این سه آزمایش به شرح زیر است:

آزمایش ۲: نقطه کار منابع تولید پراکنده ۲۰/۷ و ۲۰/۳ پریونیت به ترتیب برای توان اکتیو و راکتیو و تغییر آنها به ۲/۳ و ۲۰/۱. آزمایش ۳: نقطه کار منابع تولید پراکنده ۲۰/۹ و ۲۰/۱ پریونیت به ترتیب برای توان اکتیو و راکتیو و تغییر آنها به ۲/۴ و ۲/۵۰. آزمایش ۴: نقطه کار منابع تولید پراکنده ۲۰/۹ و ۲/۱۰ پریونیت و اعمال خطای اتصال کوتاه سه فاز در خط ۵ از شبکه بالادست (شبکه ۹ باس) در ثانیه ۱۰ و رفع خطا در ثانیه ۱۰/۱۵.

نتایج مربوط به این ۳ آزمایش در شکلهای (۹) الی (۱۴) نمایش داده شده است.

شکل (۹): پاسخ خروجی منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستا در آزمایش ۲

شکل (۱۰) :مقایسه توانهای تبادلی ریزشبکه اصلی و مدار معادل پیشنهادی در آزمایش ۲

شکل (۱۱): پاسخ خروجی منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستا در آزمایش ۳

شکل (۱۲) :مقایسه توانهای تبادلی ریزشبکه اصلی و مدار معادل پیشنهادی در آزمایش ۳

بهروز ذاكر

شکل (۱۳): پاسخ خروجی منابع تولید پراکنده و جبرانسازهای ایستا در آزمایش ۴

آزمايش	مقدار خطا	مقدار خطا
	RMSE _P	RMSEQ
١	•/7998	١/٧٩١٣
٢	•/٣٨٨۶	۱/۷۳۸۶
٣	•/۴٨١۴	1/8200
۴	1/8826	2/48.1

جدول (۴): خطای RMSE برای آزمایشهای انجام شده

همان طور که از شکلهای (۱۰)، (۱۲) و (۱۴) مشخص است، مدار معادل پیشنهادی در شرایط کاری مختلف شامل نقاط کار مختلف، تغییرات مرجع توان و همچنین خطای اتصال کوتاه سه فاز توانسته است رفتار ریزشبکه اصلی را تقلید کند. همچنین بر اساس جدول (۴)، خطای رفتار مدار معادل نسبت به ریزشبکه اصلی بسیار کم و قابلقبول است.

بهمنظور مقایسه مدل پیشنهادی با سایر مدلها، معادلسازی جعبه-سیاه ریزشبکه نیز به کمک یک شبکه برونزا خودپنداره غیرخطی^۷ انجام شده است. در این مدل دو ورودی داریم و دو خروجی. ورودیها ولتاژ باس اتصال مشترک و جریان تبادلی با شبکه بالا دست و خروجیها نیز توان اکتیو و راکتیو تبادلی ریزشبکه اصلی با شبکه بالا دست هستند. رگرسورهای این مدل غیرخطی برای سیگنالهای ورودی از مرتبه ۳ و برای سیگنالهای خروجی از مرتبه ۲ انتخاب شده است. ابتدا با استفاده از دادههای آزمایش ۱، مدل موردنظر شناسایی شده است که نتایج آن در شکل (۱۵) نمایش داده شده است. همان طور که دیده می شود دقت مدل شناسایی شده قابل قبول است. اما زمانی که به منظور صحت سنجی آن، دادههای ورودی آزمایش ۴ که خطای اتصال کوتاه است به آن داده می شود، مطابق شکل (۱۶) خروجی ها کاملاً ناپایدار می شوند. لذا، در این شرایط برتری کامل مدار معادل پیشنهادی که برای تمامی رخدادها از جمله خطای اتصال کوتاه (شکل (۱۴)) نیز دقت بسیار خوبی از خود نشان می دهد کاملاً مشهود است.

شکل (۱۵) :مقایسه توانهای تبادلی ریزشبکه اصلی و مدل معادل NARX در آزمایش ۱

شکل (۱۶) :مقایسه توانهای تبادلی ریزشبکه اصلی و مدل معادل NARX در آزمایش ۴

^ہ- نتیجہ گیری

در این مقاله، یک مدار معادل دینامیکی برای ریزشبکههای متصل به شبکه که دارای منابع تولید پراکنده اینورتری و جبرانسازهای ایستای توان راکتیو هستند ارائه شد. مدار معادل پیشنهادی بر خلاف مطالعات پیشین، صرفاً یک مدل ریاضی نبوده و دارای ساختار و پارامترهای فیزیکی و قابل درک از جمله مقاومت، راکتانس، بار و ثابت زمانی است. همین تفاوت موجب شد تا مدار معادل به دست آمده در شرایط مختلف کاری از جمله نقاط کار مختلف و خطاهای اتصال کوتاه معتبر و دقیق باشد. دقت شبیهسازیها با اجرای چهار آزمایش مختلف روی شبکه نمونه ۳۳ باس IEEE بررسی و مورد مطالعه قرار گرفت.

مراجع

- [1] S. Chowdhury, S. P. Chowdhury, and P. Crossley, *Microgrids and Active Distribution Networks*. Stevenage, U.K.: Inst. Eng. Technol, 2009.
- [2] M. H. Moradi, A. Zeinalzadeh, Y. Mohammadi, and M. Abedini, "An efficient hybrid method for solving the optimal sitting and sizing problem of DG and shunt capacitor banks simultaneously based

on imperialist competitive algorithm and genetic algorithm," *International Journal of Electrical Power & Energy Systems*, vol. 54, pp. 101–111, Jan. 2014, doi: 10.1016/J.IJEPES.2013.06.023.

- [3] B. Zaker, G. B. Gharehpetian, and M. Karrari, "A Novel Measurement-Based Dynamic Equivalent Model of Grid-Connected Microgrids," *IEEE Trans Industr Inform*, vol. 15, no. 4, pp. 2032–2043, Apr. 2019, doi: 10.1109/TII.2018.2856852.
- [4] T. J. Donnelly, S. D. Pekarek, D. R. Fudge, and N. Zarate, "Thévenin equivalent circuits for modeling common-mode behavior in power electronic systems," *IEEE Open Access Journal of Power and Energy*, vol. 7, no. 1, pp. 163–172, 2020, doi: 10.1109/OAJPE.2020.2996029.
- [5] R. Podmore, "Identification of coherent generators for dynamic equivalents," *IEEE Transactions on Power Apparatus and Systems*, vol. PAS-97, no. 4, pp. 1344–1354, 1978, doi: 10.1109/TPAS.1978.354620.
- [6] A. Ishchenko, J. M. A. Myrzik, and W. L. Kling, "Dynamic equivalencing of distribution networks with dispersed generation using Hankel norm approximation," *IET Generation, Transmission and Distribution*, vol. 1, no. 5, pp. 818–825, 2007, doi: 10.1049/IET-GTD:20070028.
- [7] B. Zaker, G. B. Gharehpetian, M. Karrari, and N. Moaddabi, "Simultaneous Parameter Identification of Synchronous Generator and Excitation System Using Online Measurements," *IEEE Trans Smart Grid*, vol. 7, no. 3, pp. 1230–1238, May 2016, doi: 10.1109/TSG.2015.2478971.
- [8] P. N. Papadopoulos, T. A. Papadopoulos, and G. K. Papagiannis, "Dynamic modeling of a microgrid using smart grid technologies," *Proceedings of the Universities Power Engineering Conference*, 2012, doi: 10.1109/UPEC.2012.6398460.
- [9] P. N. Papadopoulos, T. A. Papadopoulos, P. Crolla, A. J. Roscoe, G. K. Papagiannis, and G. M. Burt, "Black-box dynamic equivalent model for microgrids using measurement data," *IET Generation, Transmission & Distribution*, vol. 8, no. 5, pp. 851–861, May 2014, doi: 10.1049/IET-GTD.2013.0524.
- [10] M. Luzi, F. M. Frattale Mascioli, M. Paschero, and A. Rizzi, "A White-Box Equivalent Neural Network Circuit Model for SoC Estimation of Electrochemical Cells," *IEEE Trans Neural Netw Learn Syst*, vol. 31, no. 2, pp. 371–382, Feb. 2020, doi: 10.1109/TNNLS.2019.2901062.
- [11] C. Cai, H. Liu, Y. Tao, Z. Deng, W. Dai, and J. Chen, "Microgrid Equivalent Modeling Based on Long Short-Term Memory Neural Network," *IEEE Access*, vol. 8, pp. 23120–23133, 2020, doi: 10.1109/ACCESS.2020.2966238.
- [12] Y. Li, J. M. Guerrero, J. Yang, Y. Guan, G. Ma and J. Feng, "Dynamic equivalent modeling for blackbox microgrid under multi-operating-point by using LSTM," *CSEE Journal of Power and Energy Systems*, 2022, doi: 10.17775/CSEEJPES.2021.01660.
- [13] J. V. Milanovic and S. Mat Zali, "Validation of equivalent dynamic model of active distribution network cell," *IEEE Transactions on Power Systems*, vol. 28, no. 3, pp. 2101–2110, 2013, doi: 10.1109/TPWRS.2012.2227844.
- [14] S. Mat Zali and J. V. Milanovic, "Generic model of active distribution network for large power system stability studies," *IEEE Transactions on Power Systems*, vol. 28, no. 3, pp. 3126–3133, 2013, doi: 10.1109/TPWRS.2012.2233223.
- [15] B. Zaker, G. B. Gharehpetian, and M. Karrari, "Small signal equivalent model of synchronous generator-based grid-connected microgrid using improved Heffron-Phillips model," *International Journal of Electrical Power & Energy Systems*, vol. 108, pp. 263–270, Jun. 2019, doi: 10.1016/J.IJEPES.2019.01.016.
- B. Zaker, G. B. Gharehpetian, and M. Karrari, "Equivalent model parameter estimation of gridconnected fuel cell-based microgrid," *International Transactions on Electrical Energy Systems*, vol. 28, no. 6, p. e2540, Jun. 2018, doi: 10.1002/ETEP.2540.
- [17] W. Hu, Z. Wu, and V. Dinavahi, "Dynamic Analysis and Model Order Reduction of Virtual Synchronous Machine Based Microgrid," *IEEE Access*, vol. 8, pp. 106585–106600, 2020, doi: 10.1109/ACCESS.2020.3001076.
- [18] P. S. Sensarma, K. R. Padiyar, and V. Ramanarayanan, "Analysis and performance evaluation of a distribution STATCOM for compensating voltage fluctuations," *IEEE Transactions on Power Delivery*, vol. 16, no. 2, pp. 259–264, Apr. 2001, doi: 10.1109/61.915492.
- [19] B. Blažič and I. Papič, "A new mathematical model and control of D-StatCom for operation under unbalanced conditions," *Electric Power Systems Research*, vol. 72, no. 3, pp. 279–287, Dec. 2004, doi: 10.1016/J.EPSR.2004.04.012.

[20] M. Ojaghi, Z. Sudi, and M. Azari, "Local online adaptive technique for optimal coordination of overcurrent relays within high voltage substations," *International Transactions on Electrical Energy Systems*, vol. 26, no. 8, pp. 1810–1828, Aug. 2016, doi: 10.1002/ETEP.2183.

زيرنويسها

- ¹ Flexible AC Transmission System
- ² Point of common coupling
- ³ Static compensator
- ⁴ Voltage source converter
- ⁵ Pulse width modulation
- ⁶ Root-mean-square error
- ⁷ Nonlinear autoregressive exogenous (NARX)

